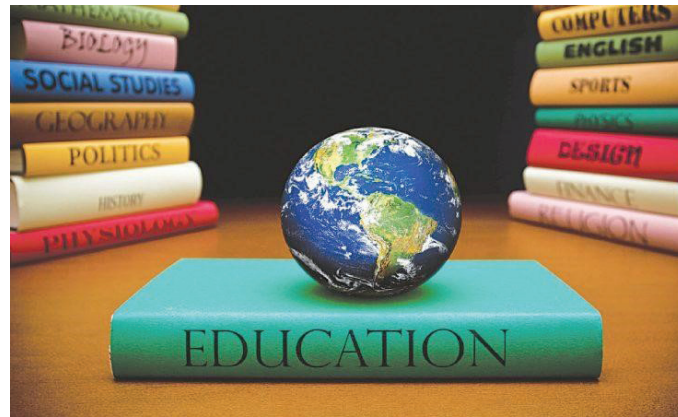

Квалитетно образование и други цели за одржлив развој

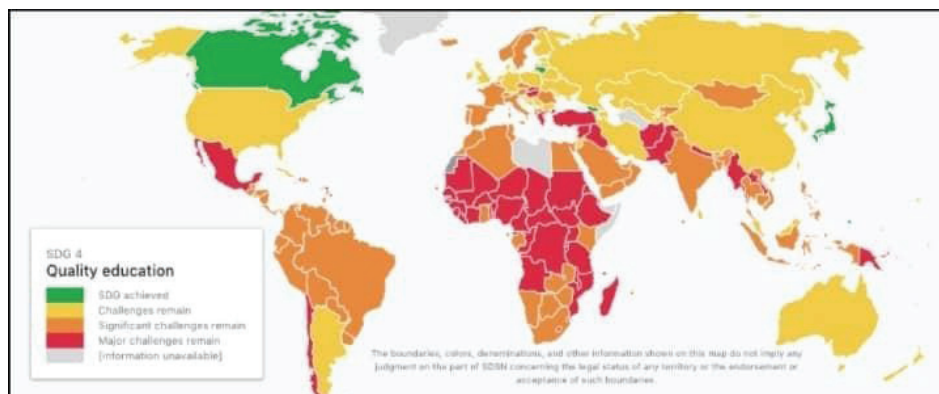
Во септември 2015 година, Обединетите нации ги воведоа новите цели за одржлив развој, кои ги наследуваат Милениумските развојни цели. Целите за одржлив развој прикажаа нов и амбициозен глобален напор за намалување на сиромаштијата и гладот, подобрување на здравјето, овозможување еднаквост, заштита на планетата и многу повеќе. Вистински напредок нема да се постигне доколку сите деца не добијат квалитетно образование.

Слика 1. Образованието како начин на стекнување нови информации и знаења

Цел 1. Нема сиромаштија

Образованието и сиромаштијата се директно поврзани. Имањето образование е еден од начините за постигнување финансиска стабилност. Според УНЕСКО, можно е намалување за 12% од глобалната стапка на сиромаштија доколку сите ученици во земјите со ниски приходи го напуштат училиштето со основните вештини за читање. УНЕСКО, исто така, откри дека една дополнителна година во образованието ја зголемува заработката на поединецот до 10 проценти и го зголемува годишниот бруто домашен производ (БДП) за 0,37%.

Слика 2. Квалитетното образование вклучува здравје и сиромаштија.

Цел 2. Нула глад

Образованието е клучот за борба против гладот. Истражувањето на УНЕСКО покажува дека приближно 47 милиони деца од земјите со ниски приходи заостануваат во образованието како резултат на неухранетост во раното детство.

Образованието е клучно и за стекнување на потребните знаења за зголемување на производството и со тој приход на земјоделците, особено жените земјоделци. Писменоста и ажурираното знаење можат да помогнат во спречување на проблеми кои можат да доведат до катастрофи како што се глад, поплави, суши.

Цел 3. Добро здравје и благосостојба

Образованието е од клучно значење за да се едуцираат луѓето за злоупотреба на супстанции и алкохол, превенција и проблеми со менталното здравје. Квалитетното образование е поврзано со помала ранливост на здравствени ризици.

Може да помогне и со информации за планирање на семејството, репродуктивно здравје и сексуално образование. Студијата во списанието Lancet покажа дека 4 милиони смртни случаи на деца се спречени поради глобалното зголемување на образованието на жените.

Цел 5. Родова еднаквост

Образованието им овозможува на девојчињата и жените да го достигнат својот целосен потенцијал – да бидат еднакви со мажите и момчињата – во нивните домови, заедници, сите јавни сфери, работни места и институции на кои има еднакви можности за успех. Тоа е, исто така, ставање крај на традициите и практиките што го попречуваат нивното ментално и сексуално здравје.

Според Светска банка, една дополнителна година во образованието може да го зголеми приходот на жените до 20%. Според истото истражување на Светска банка и План Интернешнл, некои земји губат повеќе од 1 милијарда долари годишно бидејќи не ги образуваат девојчињата и момчињата на исто ниво.

Цел 6. Чиста вода и санитарни услови

Едукацијата за водата е важна во следењето на квалитетот на водата со цел да се намали контаминацијата. Едукацијата за овие прашања помага во подобро искористување на водата, развивање ресурси за повторна употреба. Друга важна работа е подигање на свеста за важноста на водата и на тој начин охрабрување на сите луѓе да земат активно учество во нивните заедници за подобро управување со водите и санитација.

Цел 7. Достапна и чиста енергија

Исто како и образованието, прифатлива и чиста енергија е од суштинско значење за социјалниот, економскиот и еколошкиот развој на една земја. Подобро образованите луѓе би препознале и стекнуваат нови практики и технологии кои би помогнале себеси и развојот на заедниците. Со образованието тие луѓе ќе знаат како да градат и одржуваат енергетска инфраструктура која ќе ги одржува нивните земји долго време.

Образованието е од клучно значење за постигнување на цел 7 бидејќи промовира енергетска ефикасност и не поттикнува да истражуваме за други можности и чисти извори на енергија.

Цел 8. Достоинствена работа и економски раст

Образованието е еден од најсилните двигатели на напредокот и економскиот просперитет. Квалитетното образование има за цел да ја намали стапката на невработеност преку зголемување на пристапот до можностите за обука. Исто така, ја подига свеста за детската работа и има за цел да го спречи тоа да се случи во сите постоечки форми.

Образованието го поттикнува продуктивното вработување, што значи дека жените и руралното население кои добиле пристап до образование, се префрлиле од избор меѓу земјоделска или работа ориентирана кон домаќинството на работа со повеќекратен избор.

Цел 9. Изградба на отпорна инфраструктура, промовирање на инклузивна и одржлива индустријализација

Кога луѓето стануваат пообразовани, поверојатно е тие да развијат критички вештини во техничките науки. Добро планираната инфраструктура ги тера децата да ги добијат потребните образовни можности. Подобрата инфраструктура во оддалечените области им овозможува на децата лесно и брзо да одат на училиште.

Инвестирањето во науката, научните истражувања и иновациите ќе ги надгради индустриските сектори насекаде во светот. Во многу извештаи беше забележано дека развојот на безжичните телекомуникации им овозможи на земјите кои заостанаа да ги прескокнат инвестициите во инфраструктурата што го направија поразвиените земји во 20 век.

Цел 10. Намалени нееднаквости

Квалитетното образование ја подига свеста за тековните нееднаквости и придонесува да се осигура дека законите и социјалните програми првенствено ги штитат обесправените и ранливите луѓе. Образованието помага и во промовирањето на социјалната, економската и политичката вклученост на сите, без исклучоци.

Како што го забележуваме подобреното образование кај децата од различно географско, демографско и културно потекло, се очекува да видиме подобрување на нееднаквоста на приходите во една земја. Во 114 земји за периодот 1985-2005 година, една дополнителна година на просечно образование беше поврзана со намалување на коефициентот Цини приход (мерка за нееднаквост меѓу поединците) за 1,4 проценти (УНИЦЕФ 2015 Инвестициски случај за образование, цитирајќи ги Патринос и Псахарапулос, 2013 година).

Цел 11. Одржливи градови и заедници

Поверојатно е дека образованите луѓе разбираат, поддржуваат и создаваат креативни решенија кои обезбедуваат поодржливи градови и заедници. Квалитетното образование обезбедува знаење и алатки за следење на квалитетот на воздухот и управувањето со отпадот. Ова е еден од начините на кои заедницата се справува со климатските промени.

Светска банка има иницијатива за одржливи градови во која се вклучени програми за подигање на свеста, креирање реформи во политиките и задачи кои бараат не само основно, туку и напредно ниво на образование.

Цел 12. Одговорна потрошувачка и производство

Една од последиците од недостатокот на образование во многу земји во развој е несоодветното управување со отпадот. Едукацијата на потрошувачите може да доведе до промени во животниот стил и повеќе информирани избори. Образованието мора да биде во насока на избор на зелени и еколошки опции.

Квалитетното образование придонесува за намалување на создавањето отпад преку воведување на 5-те „Р“ – Одбиј, Намали, Повторно Употреби, Рециклирај и Поврати. Преку образованието, научните и технолошките капацитети во земјите во развој можат да се зајакнат, придвижувајќи се кон поодржливи модели на потрошувачка и производство.

Цели 13, SDG 14 и SDG 15.

Акција за справување со климатските промени. Живот под вода. Живот на копно

Луѓето со повисоко ниво на образование покажуваат поголема грижа за благосостојбата на животната средина. Едукативните програми за животната средина се одговорни за важен напредок во националните и регионалните напори за борба против климатските промени, заштитата на водниот живот и копнените екосистеми. Но, тој вид на образование

може да го достигне целосниот потенцијал само кога жителите на земјата или регионот ги имаат основните вештини за учење кои доаѓаат со основното и средното образование.

Цел 16. Мир, правда и силни институции

Образованието е алатка за промовирање на мирот, правдата и еднаквоста за одржлив развој.

Образованието е од клучно значење за постигнување на ЦОР 16, бидејќи образованите граѓани ќе бидат консултирани од носителите на одлуки во земјата за работи што ги засегаат децата и возрасните. Во поразвиените земји поверојатно е дека на граѓаните ќе им бидат презентирани точните информации, како и дека ќе бидат заштитени основните слободи.

Цел 17. Партнерства за постигнување на целите

Партнерствата се докажани како најефективниот начин за постигнување силни развојни резултати. Глобалното партнерство за образование е пример за тоа како соработката може да го подобри напредокот во образованието и другите развојни сектори. Кога најважните играчи работат заедно, гледаме поголемо влијание со достапните ресурси. Гледаме вистински напредок во земјите во развој кои се стремат да донесат квалитетно образование на своите деца и да се приближат до глобалната цел за образование за сите.

Ресурси и понатамошно читање:

1. <https://www.sopact.com/perspectives/sdg-indicators>
2. <https://colectivocomunicacion.com>
3. <https://www.peace-ed-campaign.org/mk/17-ways-education-influences-the-un-sustainable-development-goals/>
4. <https://en.unesco.org/themes/education/sdgs/material/04>

